

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Suomen maaraportti IIEP- UNESCO-hankkeeseen: Joustavat opintopolut korkeakoulutuksessa

Korkeakoulujen
arviointijaosto
16.9.2020 / Sirpa Moitus

Tutkimuksen vaiheet ja aineistot

Case study-vaihe 2019-2020 kussakin kahdeksassa osallistuvassa maassa

- Kansalliset haastattelut (OKM, OPH, UNIFI, Arene, SYL, SAMOK, EK, Akava)
  - Kaksi case-korkeakoulua;
yksi YO ja yksi AMK
- Fokusryhmähaastattelut opiskelijoille ja alumneille

Peer review –vaihe ja raportin viimeistely ja julkaisu

- Maaraportin julkaisu Karvin sarjassa 9/2020

Synteesivaihe 10-11/2020:

- Kukin kahdeksasta maasta laatii paperin International Policy Forumia varten

Kirjallisuuskatsaus ja tutkimussuunnitelman valmistelu 2018

- UNESCO IIEP:n taustatyö
- Hankkeesta päättäminen (kv. johtoryhmä)

IIEP-UNESCO:n kysely ministeriöille 2018-2019

- Kv. survey, mukana 94 maata

Metodologiaseminaari 2019

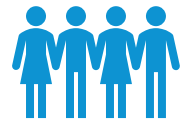
- Vastuutiimien perehdytys 6/2019

Maaraporttien validointi ja kommentointi kevät-kesä 2020

- Kahdeksan webinaaria 6/2020

IIEP-UNESCO:n synteesi- raportit 2020-2021

- Synteesiraportti 2020
- Kv. loppuseminaari 2021

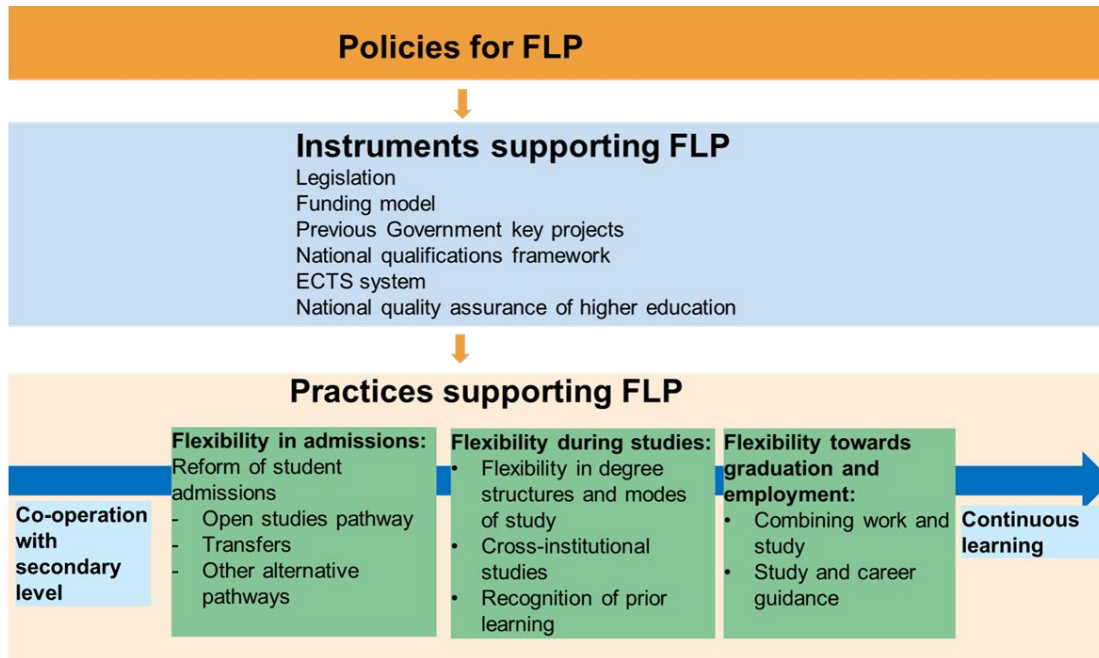
”

Mitä
Suomen
maaraportti
kertoo?

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Tutkimuskehikko

Keskeisiä havaintoja

- Joustaviin opintopolkuihin liittyvien politiikkatavoitteiden asettaminen on ollut Suomessa pitkäjänteistä ja kattaa opintopolun eri vaiheita
- Uudistetut rahoitusmallit palkitsevat korkeakouluja avoimen korkeakoulun opintojen ja ristiin opiskelun opintopisteistä -> suuri ohjausvaikutus
- Edellisen hallituksen kärkihankkeissa luotu lukuisia työkaluja tukemaan joustavia opintojen toteutuksia, kuten verkko-opintoja, ristiin opiskelua ja työelämäjaksojen integrointia korkeakouluopintoihin
- ECTS-opintopistejärjestelmä ja tutkintojen viitekehys ja kansallinen koulutuksen laadunvarmistus tärkeitä instrumentteja -> synergiaa voisi lisätä
- Ristiin opiskelun mahdollisuudet vahvistuneet

Joustavien opintopolkujen mahdollistajat ja tulevaisuuden haasteet Suomessa

Mahdollistajat:

- Ilmainen koulutus ja opintotukijärjestelmät
- Joustavien opintopolkujen ja jatkuvan oppimisen asettaminen politiikkatoimien keskiöön
- Mahdollistava/ei liian rajoittava lainsäädäntö
- OPS-uudistukset korkeakoulujen tasolla
- Korkeakoulujen välinen luottamus ja yhteistyö

Tulevaisuuden haasteet:

- Käynnissä olevien uudistusten loppuunsaattaminen
- Ristiin opiskelun lisäarvon arviointi
- Osaamislähtöisen lähestymistavan kehittäminen
- Digitalisaation ja e-oppimisen mahdollisuudet (digitalisaatio myös koulutuksen suunnittelussa; tietojärjestelmät; tarjonnan esittäminen)

”

Rakenteelliset edellytykset korkeakoulutuksen joustaville opintopoluille ovat olemassa , mutta joustavien opintopolkujen konseptiin liittyy vielä runsaasti potentiaalia.

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kansalliset suositukset

1

Joustavien opintopolkujen **käsite sekä siihen liittyvät tavoitteet, kehittämiskeinot ja seuranta** tulisi määritellä yhtenä kokonaisuutena. Tämä tukisi myös korkeakoulutason operationaalista kehittämistyötä.

2

Joustavien opintopolkujen toteutumiseen liittyvää **tilastollista seuranta** tulisi vahvistaa ja **olemassa olevan aineiston hyödyntämistä** tehostaa. Kehittämiskohteisiin kuuluvat avoimen väylän kehittämiseen liittyvä pitkätaimiseuranta, siirtohakuihin liittyvän seurannan parantaminen ja jatkuvan oppimisen indikaattorien kehittäminen.

3

Joustavat opintopolut voivat toimia **keinona edistää yhdenvertaisuuden ja korkeakoulutuksen saavutettavuuden toteutumista** eri ryhmien näkökulmasta. **Kansallisten yhdenvertaisuustavoitteiden ja -mittareiden laadinta** tukisi korkeakoulutason toimeenpanoa sekä edistäisi kansallista ja korkeakoulutason seuranta.

4

Edellisen hallituksen **kärkihankkeissa** luoduista hyvistä käytänteistä tulisi laatia **hyödyntämissuunnitelma**. Hyvät käytänteet tulisi koota yhdelle verkkosivustolle korkeakoulujen ja sidosryhmien käyttöön.

Suosituksset korkeakouluille

- 1** **Avointen korkeakouluopintojen väylän kehittämistä tulee jatkaa** yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa, hyödyntäen Toinen reitti yliopistoon -hankkeessa syntyneitä hyviä käytänteitä. Avoimen väylän kehittämistyön tulee pohjautua seuranta- ja tutkimustietoon.

Korkeakoulujen tulee jatkaa **sisäisten väylien – kuten kandidaatti- ja maisteritutkintorakenteisiin ja AMK-tutkintorakenteeseen sisältyvien suuntautumis- ja erikoistumismahdollisuuksien kehittämistä sekä siirtohakujen kehittämistä** – mahdollisesti kansallisten kehittämishankkeiden tukemana. Tämä mahdollistaisi sen, että opiskelijat voisivat tehdä valintoja osana nykyisiä opintopolkujaan sen sijaan, että he hakisivat toista opinto-oikeutta.
- 2**

- 3** **Opiskelijoita tulee informoida** nykyistä paremmin olemassa olevista väylistä ja opintopoluista. **Opintojen ohjausta** tulisi kehittää ja tarvittaessa uudistaa tunnistamaan opiskelijoiden ja jatkuvan oppimisen oppijoiden ja asiakkaiden tarpeet. Henkilökohtaiset opintosuunnitelmat (**HOPSit**) **voivat parhaimmillaan tukea opiskelijoita joustavissa opintopoluissa**, osaamisensa tunnistamisessa ja sanoittamisessa.

Korkeakoulujen tulee **johtaa muutosta** kohti joustavia opintopolkuja, mahdollisesti laatia strategiset tavoitteet joustaville opintopoluille ja kytkeä ne osaksi korkeakoulun laatujärjestelmää. Erityistä huomiota tulee kiinnittää opettajien tukemiseen muutoksessa.
- 4**